

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 15.6.2005

KOM(2005) 257 v konečnom znení

-

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Výročná správa o vnútorných auditoch vykonaných v roku 2004 (článok 86 ods. 4 rozpočtového nariadenia) pre orgán, udeľujúci absolutórium.

Úplné znenie textu je k dispozícii vo FR-DE-EN.

{SEK(2005) 782 }

OBSAH

1.	Úvod	3
2.	Prehľad audítorskej činnosti IAS v roku 2004	3
3.	Zhrnutie hlavných zistení a odporúčaní	5
4.	Záver	9

1. Úvod

Cieľom tejto tretej výročnej správy o vnútornom audite je informovať orgán, udeľujúci absolutorium, o práci vykonanej útvarom vnútorného auditu Komisie (IAS – Internal Audit Service) v roku 2004.

Tato správa je skrátenou verziou výročnej správy vnútorného audítora pre Komisiu o vnútornom audite (v súlade s článkom 86 ods. 3 rozpočtového nariadenia). Do veľkej miery vychádza z výsledkov práce vykonanej IAS na účel dokončenia opatrenia 87 Bielej knihy o reforme¹, ale zohľadňuje takisto iné audity dokončené v roku 2004, vrátane auditov s nadväznosťou na predchádzajúce, a iné relevantné zdroje, ako napríklad prehľad generálnych riaditeľstiev (GR) z „rodiny“ RELEX² (RELEX – Relations Exterieures), prvú súhrnnú správu o práci vlastných útvarov vnútorného auditu (IACs – Internal Audit Capabilities)³ generálnych riaditeľstiev a opatrenia nadväzujúce na systémové odporúčania vnútorného audítora z roku 2003.

Hĺbkové a nadväzujúce audity vykonané IAS viedli k **odporúčaniam** adresovaným príslušnému generálnemu riaditeľovi, ktorý je zodpovedný za prijatie opatrení. Táto správa sa sústreďuje na odporúčania, ktoré sú v záujme celej Komisie, svojou povahou sú často prierezové a mohli by sa týkať aj iných GR, než tých, u ktorých sa audit vykonával.

2. Prehľad audítorskej činnosti IAS v roku 2004

Na účel naplnenia svojho poslania koná IAS v súlade s rozpočtovým nariadením a s Chartou IAS, ako aj v súlade so všeobecne uznávanými zásadami a medzinárodnými štandardami, ktoré upravujú vnútornú kontrolu a vnútorný audit, t.j. v súlade s kontrolným systémom COSO⁴ a profesijnými normami a praktickými manuálmi Inštitútu vnútorných audítora (IIA – Institute of Internal Auditors)⁵. Audítorská činnosť IAS sa zameriava na štyri hlavné kategórie definované týmto inštitútom: spoľahlivosť a integrita finančných a prevádzkových informácií, efektívnosť a výkonnosť operácií, zabezpečenie aktív a dodržiavanie zákonov, predpisov a zmlúv. Zameriava sa takisto na strategické alebo vysokoúrovňové ciele Komisie a na mieru, do akej sú v súlade s jej celkovým poslaním a ako ho podporujú⁶.

Audítorská činnosť IAS je založená na trojročnom prevádzkovom strategickom pláne prijatom na začiatku roku 2004, ktorý sa každoročne aktualizuje s cieľom zohľadniť potrebné zmeny. Audítorská činnosť sa v roku 2004 zameriava na dokončenie auditov, hodnotení rizík a sekundárnych revízií podľa programu opatrenia 87 (pozri ďalej uvedenú tabuľku), a na predloženie hlavných zistení v súhrnnej správe pre Výbor pre pokrok v audite (APC – Audit

¹ Opatrenie 87 Bielej knihy o reforme požadovala od IAS preskúmanie zlepšenia a posilnenie systémov vnútorných kontrol generálnych riaditeľstiev a vykonanie úplného cyklu auditov riadiacich a kontrolných systémov na všetkých GR.

²

³

⁴ Pozri www.coso.org; vrátane „Riadenie podnikových rizík – integrovaný systém“, september 2004.

⁵ Pozri www.theiia.org.

⁶ Podľa definície materiálu COSO „Riadenie podnikových rizík – integrovaný systém“.

Progress Committee) v septembri 2004 a januári 2005⁷. V roku 2004 došlo taktiež k zintenzívneniu programu opatrení nadväzujúcich na audit IAS, keďže od začatia audítorskej činnosti bolo v tom čase už dostačujúce audítorské pokrytie. V tomto kontexte je osobitne dôležitá práca nadväzujúca na audit IAS v Eurostate, ktorá bude predĺžená do roku 2005.

IAS tiež predložil v decembri 2004 svoju prvú súhrnnú správu, ktorú má predkladať dvakrát ročne, o činnosti vlastných útvarov vnútorného auditu jednotlivých generálnych riaditeľstiev, ktorá upozorňuje Komisiu na celý rad kľúčových rizikových oblastí⁸. Ako upozornil APC, budúce správy by mali ťažiť z harmonizovaných kritérií podávania správ v rámci spoločenstva vnútorného auditu Komisie.

Prehľad audítorských činností vykonaných v roku 2004 (a ich uvedenie v prílohách):

Audit	Memorandum o plánovaní auditu	Záverečná správa
<i>Prierezové, administratívne a iné podporné systémy</i>		
OPOCE	2. marec 2004	15. október 2004
Miestna kontrola IT v COMP	17. júl 2003	20. júl 2004
Miestna kontrola IT na SG	17. júl 2003	31. júl 2004
Hodnotenia rizík a sekundárne revízie: SG, SJ, OLAF, ADMIN, ADMIN/DS, EPSO, OIB, PMO, DIGIT, SCIC, OIL, DGT, GOPA, 36 hodnotení rizík IKT		
<i>Vnútorné politiky vrátane výskumu</i>		
EAC	15. marec 2004	21. september 2004
ENV	29. marec 2004	17. september 2004
ESTAT II	17. november 2003	19. marec 2004
INFSO	30. apríl 2004	20. október 2004
JRC	26. marec 2004	21. október 2004
Hodnotenia rizík a sekundárne revízie: ECFIN, ENTR, COMP, SANCO, TREN, JAI, MARKT, TAXUD		
<i>Štrukturálne opatrenia a Spoločná poľnohospodárska politika</i>		
EMPL	22. máj 2003	22. júl 2004
AGRI – nadväzujúce činnosti	20. október 2004	25. február 2005
REGIO – nadväzujúce činnosti	24. september 2004	23. december 2004
Hodnotenia rizík a sekundárne revízie: FISH		
<i>Vonkajšie politiky vrátane predstupovej pomoci</i>		
AIDCO	31. júl 2003	29. apríl 2004
ELARG – nadväzujúce činnosti	20. september 2004	21. január 2005

⁷ APC bol o predbežných zisteniach informovaný 20. septembra 2004 a záverečný prehľad prerokoval 14. januára 2005.

⁸

Hodnotenia rizík a sekundárne revízie:

TRADE

Akceptácia zistení a odporúčaní IAS kontrolovanými útvarmi je vysoká – akceptovaných bolo 84 % zo všetkých vydaných odporúčaní, a ďalších 11 % bolo akceptovaných s pripomienkami. To naznačuje, že rady audítorov sú považované za užitočné na dosiahnutie zlepšenia, ako aj, že vedenie preberá zodpovednosť za rozhodnutie, či a ako sa chce, resp. nechce riadiť odporúčaniami. V jednom prípade auditovaný subjekt odmietol kritické odporúčanie, keďže mal pocit, že nadväzujúce opatrenie sa na úrovni generálneho riaditeľstva nedá vykonať.

Akceptácia odporúčaní vyplývajúcich z auditu IAS z roku 2004:

	Akceptované	Akceptované s pripomienkami	Čiastočne odmietnuté	Odmietnuté	Celkom	%
Kritické	39	1	0	1	41	10 %
Veľmi dôležité	119	21	0	5	145	38 %
Dôležité:	151	22	7	5	185	48 %
Vhodné	12	0	1	1	14	4%
Celkom	321	44	8	12	385	100 %
%	84 %	11 %	2 %	3 %	100 %	

3. Zhrnutie hlavných zistení a odporúčaní (viac informácií v prílohe 3)

Odporúčanie 1:

Generálne riaditeľstvá by sa mali usilovať o zvýšenie kvality svojich ukazovateľov a vypracovať integrovaný prístup k meraniu a hodnoteniu výkonnosti. V tomto zmysle by sa malo zväziť použitie **spoločného hodnotiaceho systému**, ktorý je osobitne určený na podporu implementácie riadenia kvality v organizáciách verejného sektora. Kľúčové ukazovatele výkonnosti, ako finančné, tak prevádzkové, by mali byť definované a vykazované v „tableau de bord“ – tabuľke pravidelne predkladanej vedeniu na účel podpory sledovania a kontroly výkonnosti v kľúčových oblastiach. Použitie nástrojov, resp. techník tzv. celkového riadenia kvality, ako napr. **benchmarking** a **prieskumy spokojnosti**, by sa mali používať selektívne, ako súčasť potrebnej spätnej väzby od prijímateľov grantov a ďalších zainteresovaných strán.

Odporúčanie 2:

Na úrovni generálnych riaditeľstiev by sa riadenie rizík malo zakotviť do pravidelných procesov riadenia a vykonávať popri strategickom plánovaní, a následne by sa malo začleniť do priebežného podávania správ vedeniu a rozhodovania. Kritické riziká a reakcie vedenia by sa mali uvádzať vo výročnom riadiacom pláne a výročnej správe o činnosti (AAR – Annual Activity Report).

„Rodiny“ generálnych riaditeľstiev by mali preskúmať účinnosť koncepcie „rodinného“ riadenia rizika pre ich vlastné ciele. Výsledkom by bola lepšia koordinácia a identifikácia synergií.

Mal by sa pripraviť prehľad **rizík v celej Komisii na úrovni Komisie (umožňujúci úplný vertikálny pohľad na kľúčové riziká)** a tento by sa mal použiť na podporu riadenia rizika a pre rozhodovanie.

Odporúčanie 3:

Hoci niektoré GR podnikli kroky na dodržanie bezpečnostných politík resp. usmernení, vedenia teraz musia zabezpečiť vypracovanie a odskúšanie plánov zotavenia po katastrofách a pohotovostných plánov. Je tiež dôležité, aby sa pre všetky hlavné informačné systémy prijali preventívne opatrenia, ktoré zabezpečia bezpečnosť informácií a kontinuitu operácií.

Hlavné administratívne postupy (ako napr. riadenie zmlúv a grantov) by sa mali podporiť integrovanejšími systémami informovania vedenia, keďže by sa tak zlepšila schopnosť vedenia sledovať realizáciu projektov⁹.

Odporúčanie 4:

Pri revízii rozpočtového nariadenia a vykonávacích predpisov by sa mala venovať osobitná pozornosť zjednodušeniu a proporcionalite, aby sa dosiahla **lepšia rovnováha medzi hroziacimi rizikami a nákladmi kontroly**. To sa napríklad týka riadenia grantov, kde by sa náklady kontroly Komisie ako aj príjemcov, mohli podstatne znížiť harmonizáciou a zjednodušením metód dodania a/alebo financovania.

Okrem revízie rozpočtového nariadenia by sa taká istá pozornosť mala venovať príslušným odvetvovým právnym predpisom a vytváraniu finančných nástrojov a programov.

Odporúčanie 5:

Mali by sa vytvoriť a na základe primeraného hodnotenia rizík pravidelne preskúmať finančné postupy a úrovne ďalšieho delegovania právomocí, aby sa vyrovnal pomer medzi stupňom rizika a kontrolami. Nízkorizikové transakcie by sa mali spracovávať v rámci zjednodušených postupov, a naopak transakcie s vyšším rizikom by si mali vyžadovať povolenie vyššieho vedenia alebo prídavné *ex ante visa*.

Odporúčanie 6:

Mal by sa posilniť a pravidelne vykonávať dohľad vedenia nad efektívnym uplatňovaním vnútorných postupov, ako napr. oddelovania povinností, ďalšieho delegovania právomocí, mechanizmov zastupovania, ako aj nad tým, či sú tieto postupy v súlade s rozpočtovým nariadením, vykonávacími predpismi alebo ďalšími príslušnými úpravami.

Mali by sa posilniť *ex post* kontroly, aby sa zabezpečil účinný a trvalý chod vnútorných kontrol tak, ako bolo plánované. V tejto súvislosti by sa výročné vyhlásenia generálnych riaditeľstiev mali konkrétne zaoberať ako adekvátnosťou existujúcich vnútorných kontrol (pokiaľ ide o ich

⁹ Je samozrejmé, že niektoré z týchto obáv sa vyriešia v rámci ďalšieho rozvoja systému ABAC v priebehu roka 2005, ale zabezpečiť, že sa tak stane, by mali osoby zodpovedné za tieto procesy.

formu), tak ich účinným vykonávaním v období, ktorého sa vyhlásenie týka¹⁰.

Odporúčanie 7:

Mala by sa zlepšiť metodika, v rámci nej aj hodnotenie rizík, ktorá sa používa na vykonávanie finančných auditov. Každoročne by sa mal poskytovať **prehľad** výsledkov, ktorý by mal byť **obsiahnutý vo výročnej správe o činnosti a zahrnutý do syntetickej správy generálneho riaditeľstva.** Mali by sa identifikovať opakujúce sa alebo systémové problémy a označiť aj kroky, ktoré vedenie podniklo ako prevenciu ich opätovnému výskytu.

Odporúčanie 8:

Musí sa vypracovať jasná stratégia auditu pre záverečné audity, a opatrenia sa musia plánovať dostatočne dopredu a byť zahrnuté do všeobecného plánu auditov. Medzi kľúčové prvky patrí: jasný a zdokumentovaný postup, model hodnotenia rizík definovaný pre audity systémov na výber záverečných auditov, jasná špecifikácia úloh a zodpovedností (vrátane postupov pre schvaľovanie správ a nadväzných postupov) a zodpovedajúce zdroje vyhradené pre danú úlohu. Aby sa predišlo omeškaniam, mal by sa racionalizovať chod práce; mali by sa stanoviť indikatívne termíny, ktoré sa musia v každej fáze dodržiavať. Metodika záverečných auditov by sa mala definovať v audítorskej príručke.

Musia sa prijať zodpovedajúce nástroje podávania správ, aby sa zabezpečilo riadne sledovanie postupov záverečných auditov a zotavovacích procesov začatých v dôsledku auditov.

Na ústredí a na delegáciách Európskej komisie sa musia prijať nevyhnutné nápravné opatrenia na riešenie zistených problémov, najmä pokiaľ ide o nedostatky a zlyhania v riadiacich a kontrolných systémoch Komisie, a na začatie vymáhania pohľadávok v súlade s rozpočtovým nariadením a vykonávacími predpismi.

Odporúčanie 9:

Dvojité financovanie: malo by sa podporovať a posilniť účinnejšie využívanie existujúcich nástrojov generálnych riaditeľstiev, napr. čestných prehlásení, s možnosťou použiť právne sankcie v prípade nepravdivých prehlásení, účtovných požiadaviek vzťahujúcich sa na príjemcov grantov a systematických alebo selektívnych konzultácií s ďalšími GR¹¹. Nástroje pôsobiace v rámci celej Komisie by mali umožniť a podporovať dodatočné kontroly na zníženie hroziaceho rizika dvojitého financovania. V tejto súvislosti bude pozitívnym krokom vytvorenie databázy zmlúv v rámci systému ABAC a centrálnej zložky právnických osôb v poslednom štvrtroku 2004, ktoré však nemôžu zaručiť úplnú prevenciu. V ideálnom prípade by sa systém mohol vylepšiť tak, aby upozorňoval na prípady v ktorých jeden a ten istý dodávateľ/príjemca grantu poberá od viacerých GR finančné prostriedky na tie isté činnosti.

Výber odborníkov – potenciálny konflikt záujmov: Musí sa dosiahnuť zlepšenie pokiaľ ide o odborníkov, ktorí sa podieľajú na výbere projektov. To súvisí s potrebou vybrať odborníkov prostredníctvom príslušných výberových konaní. Vybraní odborníci by sa mali požiadať, aby podpísali prehlásenie o strete záujmov (tak, ako sa to už deje na niektorých

¹⁰ Upozorňujeme na to, že v tomto ohľade dochádza k pokroku. Obežník pre výročné správy o činnosti za rok 2004 z 3. decembra 2004 (SEK(2004)1562) kladie omnoho viac dôrazu na nevyhnutnosť opisovať zavedený systém vnútornej kontroly a to, do akej miery sa tento systém považuje za účinný pri riešení kľúčových rizík (predovšetkým časti 3 a 4 AAR).

¹¹ Pozri rozpočtové nariadenie, Hlava V: Verejné obstarávanie a najmä článok 133 vykonávacích predpisov.

generálnych riaditeľstvách)¹².

Odporúčanie 10:

Potvrdenie platnosti vnútorných kontrol: pred začatím ďalšieho programovacieho cyklu sa musia urobiť kroky na ukončenie povinných potvrdení platnosti systémov vnútorných kontrol v národných agentúrach. Členské štáty musia poskytnúť prehlásenia o zabezpečení riadenia. Malo by sa zlepšiť následné sledovanie tých problémov, na ktoré upozornili certifikačné správy vypracované nezávislými audítormi.

Plnenie rozpočtu: s cieľom získať viac celistvý pohľad na realizáciu programu by sa mali vytvoriť štatistiky, ktoré zohľadnia platby uskutočnené kompetentným GR a príslušnými národnými agentúrami. Príslušné útvary by taktiež mali zorganizovať presnejšiu následnú kontrolu zálohových platieb a získaných úrokov.¹³

Ex post kontroly vykonávané národnými agentúrami: mali by sa vytvoriť jasnejšie usmernenia pre minimálne požiadavky a minimálny záber *ex post* kontrol, vykonávaných národnými agentúrami. Spoľahlivo nie sú napríklad identifikované finančné riziká a povinnosti súvisiace s finančnými stratami v dôsledku platobnej neschopnosti príjemcov.

Odporúčanie 11:

S cieľom posilniť existujúce kontroly na znižovanie rizík tajných dohôd, konfliktu záujmov a zneužívania informácií v obchodnom styku by sa mala vykonať analýza identifikujúca v šetkách dodávateľov alebo príjemcov grantov, ktorí predstavujú významnú koncentráciu rozpočtu príslušného GR. Osobitná pozornosť by sa mala v tejto súvislosti venovať súkromným subjektom a mimovládnym organizáciám, ktoré sú pravidelne financované útvarmi Komisie buď prostredníctvom zmlúv, alebo grantov.

Odporúčanie 12:

Generálne riaditeľstvá, na ktorých počas dlhšieho obdobia dochádza k významnému zadávaniu hlavných činností jednému externému dodávateľovi, by mali starostlivo vyhodnotiť riziká vyplývajúce z tejto závislosti a predložiť takéto prípady na formálne odsúhlasenie vyššiemu vedeniu.

Odporúčanie 13:

Poskytovanie grantov pre mimovládne organizácie a dodržiavanie rozpočtového nariadenia a vykonávacích predpisov: malo by sa zabezpečiť dodržiavanie rozpočtového nariadenia a vykonávacích predpisov.

Mal by sa urobiť pokrok, vrátane riadneho plánovania a oznamovania príslušným mimovládnym organizáciám, aby sa zabezpečilo dodržiavanie požiadavky na postupné znižovanie financovania bežných výdavkov stanoveného rozpočtovým nariadením.

4. Závěry

Pokiaľ ide o priebežné úsilie Komisie modernizovať a posilniť svoje riadiace a kontrolné

¹² Upozorňujeme, že pre niektoré GR môže existujúci právny rámec ustanovovať rôzne pravidlá.

¹³ Tieto otázky by sa mali vyriešiť v rámci rozvoja systému ABAC.

systémy, v roku 2004 sa podarilo dosiahnuť viacero míľnikov. Nový služobný poriadok nadobudol účinnosť a generálne riaditeľstvá pokračovali vo svojom úsilí o zlepšenie vnútorných kontrolných systémov zavedených v rámci reformy Komisie. Útvar vnútorného auditu (IAS) dokončil tzv. opatrenie 87 Bielej knihy o reforme¹⁴ uskutočnením auditu (vrátane sekundárnych revízií a hodnotenia rizík) v tridsiatich troch útvaroch Komisie.

Zo strategickejšieho hľadiska viedla audítorská činnosť a odporúčania vnútorného audítora k celému radu **záverov**, ako by mohla Komisia dosiahnuť podstatné zlepšenie svojho riadenia a výkonnosti.

Systém vnútornej kontroly

Pri vlastnom hodnotení¹⁵ generálne riaditeľstvá uviedli, že dosiahli vysoký stupeň súladu s normami vnútornej kontroly (ICS – Internal Control Standards). Veľký pokrok potvrdzujú aj audity IAS. Tieto audity však taktiež odhalili, že zásadné nedostatky v kontrole stále existujú a že je stále treba zásadné zlepšenia v kľúčových oblastiach, ako napr. v riadení grantov a verejných súťaží, riadiacom dozore a *ex post* kontrolách (v prípade fondov spravovaných Komisiou, ako aj v prípade fondov v spoločnej správe s členskými štátmi), a že Komisia je ešte stále vystavená riziku potenciálnych riadiacich kolapsov.

Záver 1:

Napriek značnému pokroku vo vnútornej kontrole stále jestvujú **významné nedostatky** v takých oblastiach, ako napr. riadenie grantov a verejných súťaží, riadiaci dozor a *ex post* kontroly. Tieto nedostatky by sa mali riešiť so všetkou naliehavosťou.

Táto výzva však ide ešte ďalej a je dvojnásobná: po prvé, dodržiavanie noriem vnútornej kontroly nie je samo o sebe konečným cieľom. Dôležité je, aby systémy vnútornej kontroly účinne poskytovali primerané zabezpečenie, že ciele Komisie sa plnia, že sa dodržiavajú zákony a predpisy a napokon že finančné výkazníctvo Komisie je spoľahlivé¹⁶. Po druhé, odpoveďou nie je nevyhnutne viac kontrol, ale lepšie a hospodárnejšie kontroly. Novo vytvorené pravidlá a nariadenia teraz musia absolvovať ďalší prirodzený krok, ktorým je ich vylepšenie na základe získaných skúseností, za zohľadnenia potreby **zjednodušenia a proporcionality** v rámci výdavkov a rizík.

To platí aj pri delenom riadení kde, ak má byť efektívne, zabezpečenie musí prichádzať primárne od členských štátov, a nie prostredníctvom väčšieho počtu kontrol Komisie na mieste. Z tohto dôvodu navrhol IAS vo svojej ostatnej výročnej správe zaviesť zverejňujúce prehlásenia a prehlásenia o zabezpečení, ktoré by vydávali členské štáty¹⁷.

Je treba urobiť ďalšie kroky na to, aby sa kontroly stali neoddeliteľnou súčasťou riadiacich procesov. Napríklad do pravidelných riadiacich činností ešte stále nebolo dostatočne integrované plánovanie a stanovovanie cieľov, čo znamená, že na úrovni generálnych riaditeľstiev majú len obmedzený dopad a malý vplyv na rast produktivity. Preto bude potrebné

¹⁴ [pozri vyššie]

¹⁵ Aktualizácia vlastného hodnotenia pripravenosti útvarov na dodržiavanie východísk vnútornej kontroly k 31. decembru 2004, SEK(2004)250 z 3. marca 2004.

¹⁶ Tak, ako to bolo taktiež zdôraznené v syntéze výročných správ o činnosti GR a útvarov za rok 2003, KOM(2004)418 z 9. júna 2004.

¹⁷ a v prípadoch centralizovaného nepriameho riadenia aj národné agentúry.

zabezpečiť, aby si riadiaci pracovníci uvedomili, že riadna implementácia vnútorných kontrol im napomôže v uskutočňovaní ich cieľov.

Záver 2:

Generálne riaditeľstvá sa musia, a to viac než stačí na splnenie predpisov, usilovať o **efektívnosť kontrolných systémov**. Pri navrhovaní kontrol by sa mala brať viac do úvahy hospodárnosť a riziká; pri delenom riadení to znamená, že viac **zabezpečenia musia poskytovať členské štáty**.

Horizontálne funkcie

Kolektívnu politickú a rozpočtovú **zodpovednosť** za rozpočet Spoločenstva (vrátane fondov s delením riadením) má kolégium. Architektúra finančného riadenia a kontroly Komisie sa však primárne zameriava na jednotlivé generálne riaditeľstvá a prehlásenia o zodpovednosti/zabezpečení sú práve od nich. Hľadisko prevažne z úrovne generálnych riaditeľstiev znamená, že s veľkou pravdepodobnosťou nie sú dostatočne pokryté, zmiernené resp. minimalizované dôležité prierezové riadiace problémy a riziká. Príkladom môže byť nerovnaké uplatňovanie pravidiel; rozdielnosti v rámci vytvárania a implementácie politík; a ťažkosti pri zhromažďovaní kľúčových účtovných údajov a údajov o riadení od generálnych riaditeľstiev, ktoré sú základom pre Komisiu pre jej podávanie ústredných správ o účtovníctve a riadení. Niektoré z horizontálnych funkcií sú zavedené dobre, ako napr. vytváranie rozpočtu Komisie. Komisia taktiež dosiahla významné zlepšenie pre posilnenie koordinácie a koherencie politík, ako napr. vytvorenie vysokoúrovňových sietí a sformovanie DIGIT-u. Niektoré horizontálne funkcie v šak zodpovedajúco pokryté ešte nie sú.

Rozpočtové nariadenie po revízii z roku 2002 neustanovuje výslovne, že účtovník osvedčuje čestnosť, konzistentnosť a spoľahlivosť („pravdivý a skutočný obraz“) účtov. Takýto krok v šak kontrolný systém posilňuje. Zabezpečuje konzistentnosť a spoľahlivosť účtov Komisie, a poskytuje tak kolégiu náležitú ochranu.

Podpisovanie účtov je taktiež prirodzeným doplnkom právomoci účtovníka stanovovať štandardy pre účtovanie: ak je schopný účty podpísať, znamená to napríklad, že vykonal kontrolu vierohodnosti a koherentnosti, aby tak minimalizoval nezrovnalosti v uplatňovaní pravidiel resp. ich chybné uplatňovanie. Poučenie z týchto kontrol môže účtovník na druhej strane využiť na zlepšenie a úpravu pravidiel a postupov. Neznamená to však znovu zavádzanie *ex ante visa* pre jednotlivé transakcie a ani to neobmedzuje zjavnú povinnosť aktéra „na mieste“ správne uplatňovať pravidlá tak, ako v akejkoľvek inej oblasti činnosti Komisie.

Preto IAS odporúča podpisovanie účtov účtovníkom. Táto systémová zodpovednosť nijako nezmenšuje zodpovednosť povoľujúceho úradníka zaručiť spoľahlivosť informácií, ktoré sú účtovníkovu poskytnuté. Teraz, keďže nový systém účtovníctva na základe časového rozlíšenia zvyšuje úroveň odborných poznatkov požadovaných v celej Komisii, je príhodný čas zaviesť tento centrálny dohľad.

Záver 3:

Na zabezpečenie integrity, konzistentnosti a spoľahlivosti účtov by mal **účtovník podpísať** účty Komisie a osvedčiť tak, že poskytujú pravdivý a úplný náhľad.

Účtovník by mal mať zodpovedajúce kompetencie na to, aby bol schopný plniť túto povinnosť, bez toho, aby sa zmenila zodpovednosť generálnych riaditeľov za podkladové transakcie a za spoľahlivosť informácií, ktoré boli účtovníkovi poskytnuté.

Ďalšia oblasť, ktorá vzbudzuje obavy, je riadenie rizík. Ak sa riadenie rizík používa efektívne, slúži ako proaktívna riadiaca pomôcka na identifikáciu prekážok plnenia cieľov politik a prevádzkových cieľov, a pomáha pri prijímaní politických rozhodnutí, ako aj pri stanovovaní priorit a pridelovaní finančných prostriedkov.

Ako sa uvádza v tejto správe, riadenie rizík v Komisii je ešte stále skôr v embryonálnej fáze. Generálne riaditeľstvá sa hlavne zameriavajú na analýzu rizík a riadenie rizík nie je do pravidelných riadiacich postupov zapracované. Táto situácia trvá aj napriek tomu, že BUDG nedávno začal v tejto oblasti veľmi vítané iniciatívy (špecifikované v hlavnej časti tejto správy). Je treba ešte uviesť do praxe celkový prístup z hľadiska Komisie k riadeniu rizík, vrátane metodiky a nástrojov, ktorý by mal viesť ku konsolidovanému prehľadu rizík na úrovni celej Komisie (čo umožní úplný vertikálny pohľad na kľúčové riziká). Zdá sa, že to je nevyhnutné pre riadenie rizík súvisiacich s viacerými GR, ako aj pre lepšie informovanie Komisie na účely rozhodovania o pridelovaní finančných prostriedkov v rámci cyklu strategického plánovania a programovania, a napokon, že to je aj v súlade s osvedčenými postupmi.

Záver 4:

Mal by sa vykonať **prehľad rizík v rámci celej Komisie** (umožňujúci úplný vertikálny pohľad na kľúčové riziká). Toto uľahčí proaktívne riadenie tých rizík, ktoré súvisia s kľúčovými cieľmi Spoločenstva, a umožní aj informovanejšie rozhodnutia o pridelovaní finančných prostriedkov.